

Typ szkoły: Liceum ogólnokształcące

Dział: Grawitacja i elementy astronomii

Temat: Metody pomiarowe w astronomii

Cel główny: wyjaśnienie i zrozumienie biegu promieni świetlnych w ośrodku niejednorodnym (o różnej gęstości) oraz wyjaśnienie na tej podstawie zjawiska „migotania” gwiazd.

Cele szczegółowe: uczeń stosuje prawo załamania światła do wyjaśnienia przyczyny „migotania” gwiazd, obserwuje i opisuje to zjawisko, podaje przykłady innych doświadczeń i zjawisk wyjaśnianych w oparciu o prawo załamania światła.

Etapy lekcji	Czynności: nauczyciel (N), uczeń (U).	Zakres
Wprowadzenie	<p>N: Przypomnienie najważniejszych pojęć i treści niezbędnych do zrozumienia omawianego tematu: promień świetlny, prawa i zjawiska odbicia i załamania światła, współczynnik załamania światła, gęstość ciał, budowa atmosfery ziemskiej, niestabilność atmosfery, definicja planety i gwiazdy, odległości planet i gwiazd od Ziemi.</p> <p>U: Odpowiadają na pytania, opisują zjawiska.</p>	
<p>Tok zasadniczy:</p> <p>1-Przedstawienie celu lekcji.</p> <p>2-Wprowadzenie nowych treści.</p> <p>3-opis Matematyczny</p> <p>4-eksperyment</p> <p>5-dyskusja wyników</p>	<p>N: Prezentacja przykładów ilustrujących temat główny lekcji: Opis i wyjaśnienie niektórych zjawisk związanych z załamaniem światła przy jego przechodzeniu z jednego ośrodka do drugiego np. z wody do powietrza (złudzenie zmiany kształtu obserwowanych przedmiotów, zmiana ich położenia, zjawisko miraży).</p> <p>U: Dyskutują na temat przykładów podanych przez nauczyciela.</p> <p>N: Wprowadzenie nowych treści: Przechodzenie światła pomiędzy ośrodkami o różnej gęstości. Prędkość światła w próżni i w ośrodkach materialnych. Definicja bezwzględnego i względnego współczynnika światła. Budowa i skład atmosfery ziemskiej. Turbulencje i niestabilność atmosfery. Zmiany ciśnienia i gęstości atmosfery wraz z wysokością od powierzchni Ziemi.</p> <p>N: Zapisanie wzorów i podanie jednostek wprowadzonych zasad i praw.</p> <p>U: Notuje najważniejsze pojęcia</p> <p>N: Przygotowanie eksperymentu: Opis materiałów i czynności niezbędnych do przeprowadzenia eksperymentu, podział na grupy.</p> <p>U: W grupach konstruuje przyrząd opisany przez nauczyciela. Uczniowie pod nadzorem nauczyciela przygotowują się do obserwacji zjawiska „migotania” gwiazd. Na obserwacje do których przeprowadzenia należy wybrać pogodny, bezksiężycowy i bardzo późny wieczór należy przygotować mapkę nieba, latarkę i w miarę możliwości lornetkę.</p> <p>N: Nadzoruje przebieg eksperymentów, stymuluje aktywność uczniów.</p> <p>N: Proponuje formę dyskusji wyników eksperymentu, Pomaga w formułowaniu tez przez uczniów.</p> <p>U: Analizują wyniki eksperymentu w odniesieniu do poznanej teorii.</p> <p>U: Wprowadzają uogólnienia, szacują niepewności pomiarowe.</p> <p>U: Sporządzają notatki z eksperymentu, wypełniają kartę eksperymentu, piszą wnioski.</p>	P
Zakończenie	<p>N: podsumowanie lekcji. Zadaje pytania dotyczące wyników wcześniej przeprowadzonych obserwacji astronomicznych dotyczących „migotania” gwiazd leżących w obszarach nieba nisko nad horyzontem i wysoko nad nim.</p> <p>U: odpowiada na pytania w oparciu o wnioski z przeprowadzonych obserwacji.</p>	

Karta eksperymentu 1

Temat eksperymentu	Obserwacja zjawiska „migotania” gwiazd
Instrukcja wykonania	Przeprowadzenie obserwacji wykonujemy według opisu zawartego w materiałach na stronie.... Należy pamiętać, że do obserwacji należy wybrać miejsce położone z dala od miejskich świateł, najlepiej na otwartej przestrzeni aby można było dostrzec gwiazdy leżące nisko nad horyzontem.
Obserwacje (opisujemy w punktach przebieg eksperymentu: przyczyna skutek)	
Szacujemy błędy i niepewności pomiaru	
Wnioski (odniesienie do teorii)	